

Sygnatura akt *III AUa 1103/21*

POSTANOWIENIE

Dnia 4 marca 2022 r.

Sąd Apelacyjny w Poznaniu III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Sylwia Dembska

Protokolant: Nina Bekalarek-Bruź

po rozpoznaniu w dniu 4 marca 2022 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy E. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość renty

na skutek apelacji E. M.

od wyroku Sądu Okręgowego w Zielonej Górze

z dnia 19 lipca 2021 r. sygn. akt IV U 1487/20

postanawia:

uchyla zaskarżony wyrok i odrzuca odwołanie.

	Sylwia Dembska	
--	----------------	--

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 16 czerwca 2020r. znak (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. przyznał E. M. prawo do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy od 3 maja 2020r. do 31 maja 2021r. Podstawą wydania decyzji było orzeczenie lekarza orzecznika Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, który uznał wnioskodawczynię za osobę częściowo niezdolną do pracy zarobkowej, zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji na okres do 31 maja 2021r.

Wnioskodawczyni w odwołaniu skierowanym do Sądu Okręgowego w Zielonej Górze domagała się zmiany zaskarżonej decyzji i przyznania jej prawa do renty z tytułu całkowitej niezdolności, wywodząc, że istniejące u niej schorzenia powodują, iż jest ona osobą niezdolną do wykonywania żadnej pracy.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych, powołując się na ustalenia dokonane przez lekarza orzecznika wniósł o oddalenie odwołania. Nadto wskazał, że odwołująca nie złożyła sprzeciwu od tego orzeczenia do komisji lekarskiej.

Wyrokiem z dnia 19 lipca 2021r. Sąd Okręgowy w Zielonej Górze w sprawie IV U 1487/20 oddalił odwołanie.

W uzasadnieniu wyroku Sąd I instancji wskazał, iż w celu ustalenia, czy wnioskodawczyni jest osobą co najmniej częściowo niezdolną do pracy zgodnej z poziomem posiadanych kwalifikacji, poddana została badaniu kontrolnemu przez lekarza orzecznika organu pozwanego.

W orzeczeniu z dnia 2 kwietnia 2020r. lekarz orzecznik stwierdził, że wnioskodawczyni jest osobą częściowo niezdolną do pracy zgodnie z poziomem posiadanych kwalifikacji na rok.

Wnioskodawczyni nie złożyła sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika do komisji lekarskiej ZUS.

Na mocy zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 16 czerwca 2020r. znak (...) przyznano wnioskodawczyni prawa do renty z tytułu częściowej niezdolności do pracy do 31.05.2021r.

Sąd I instancji dopuścił dowód z opinii biegłych lekarzy sądowych: kardiologa i neurologa, którego celem było ustalenie, czy wnioskodawczyni jest osobą całkowicie niezdolną do pracy. Przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, iż jest ona osobą okresowo częściowo niezdolną do pracy.

Powołani w sprawie biegli lekarze sądowi uznali, że z powodu schorzeń neurologicznych wnioskodawczyni w ogóle nie jest niezdolna do pracy, a z powodu schorzeń kardiologicznych jest częściowo niezdolna do pracy.

Sąd Okręgowy wyrokując w niniejszej sprawie oparł swe rozstrzygnięcie w głównej mierze na opinii powołanych w sprawie biegłych lekarzy sądowych.

W dalszej kolejności Sąd Okręgowy odwołał się do brzmienia przepisów art. 12 i 13 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Opinie dotyczące stanu zdrowia wnioskodawczyni Sąd I instancji uznał za logiczne, spójne i odpowiadające kryteriom przewidzianym w art. 12 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Reasumując Sąd Okręgowy wskazał, że przeprowadzone postępowanie dowodowe w sposób jednoznaczny wykazało, iż jest wnioskodawczyni jest osobą okresowo częściowo niezdolną do pracy.

W świetle powyższego uznał odwołanie za niezasadne i na podstawie przepisu art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. orzekł jak w wyroku.

Apelację od powyższego wyroku wywiodła odwołująca.

W apelacji podniosła, że nie została przebadana przez wszystkich biegłych, o których wnosila przed Sądem Okręgowym i wniosła o pozytywne rozpatrzenie apelacji.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja wnioskodawczyni skutkuje uchynieniem zaskarżonego wyroku i odrzuceniem odwołania.

Rozstrzygnięcie Sądu Okręgowego pozostaje w sprzeczności z treścią art. 477⁹ § 3 k.p.c. W myśl art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. sąd odrzuci odwołanie w sprawie o świadczenie z ubezpieczeń społecznych, do którego prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy lub niezdolności do samodzielnej egzystencji, a podstawę do wydania decyzji stanowi orzeczenie lekarza orzecznika ZUS, jeżeli osoba zainteresowana nie wniosła sprzeciwu od tego orzeczenia do komisji lekarskiej ZUS i odwołanie jest oparte wyłącznie na zarzutach dotyczących tego orzeczenia.

Zgodnie z wykładnią przedstawioną w uchwale Sądu Najwyższego z dnia 15 marca 2006 r., II UZP 17/05, na podstawie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. sąd odrzuca odwołanie, w którym ubezpieczony podnosi wyłącznie zarzuty przeciwko orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS w kwestiach określonych w art. 14 ust. 1 pkt 1-5 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy wyjaśnił, między innymi, że niewniesienie sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika oznacza, że ubezpieczony zgadza się, że wszystkie stwierdzenia w nim zawarte są prawdziwe, a tym samym proces ustalania okoliczności faktycznych, mających znaczenie dla nabycia prawa do świadczenia zostaje zakończony.

W niniejszej sprawie zaskarżona decyzja została wydana w oparciu o orzeczenie lekarza orzecznika ZUS z dnia 2 kwietnia 2020r., doręczone odwołującej 7 kwietnia 2020r. W treści wskazanego orzeczenia zawarte było pouczenie o tym, iż przysługuje od niego prawo wniesienia sprzeciwu do komisji lekarskiej ZUS, za pośrednictwem jednostki organizacyjnej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych właściwej ze względu na miejsce zamieszkania, w terminie 14 dni od doręczenia orzeczenia. W orzeczeniu tym w pkt I, lekarz orzecznik wskazał, że odwołująca jest częściowo niezdolna do pracy do 31 maja 2021r. Data powstania częściowej niezdolności do pracy 8 listopada 2018r. Wnioskodawczyni pouczona o terminie i środkach zaskarżenia tego orzeczenia, nie wniosła sprzeciwu do komisji lekarskiej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i odwołała się do Sądu od decyzji z dnia 16 czerwca 2020r. a jej odwołanie faktycznie oparte jest na zarzutach dotyczących orzeczenia lekarza orzecznika w części dotyczącej stopnia niezdolności do pracy.

Nie ulega wątpliwości, że w niniejszej sprawie sporny był wyłącznie stopień niezdolności do pracy ubezpieczonej określony w orzeczeniu lekarza orzecznika. Obowiązująca procedura wymagała zaś wdrożenia w tym zakresie postępowania przed komisją lekarską ZUS. Jej niezastosowanie wyklucza możliwość podnoszenia zarzutów dotyczących kwestii objętych orzeczeniem lekarza orzecznika dopiero na etapie postępowania sądowego. Wnioskodawczyni nie odwołała się od orzeczenia lekarza orzecznika ZUS i stanowiło ono podstawę wydania przez organ rentowy zaskarżonej decyzji a w odwołaniu kwestionowała jedynie stopień niezdolności do pracy, co też potwierdza wniesiona przez nią apelacja.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 sierpnia 2018 r. I UZ 18/18 orzekł iż artykuł 477⁹ § 3¹ zdanie pierwsze k.p.c. w istocie ustanawia czasową niedopuszczalność drogi sądowej w sprawach z odwołania od decyzji organów rentowych dotyczących świadczeń z ubezpieczeń społecznych, do których prawo jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy, w przypadku niewyczerpania dwuinstancyjnego postępowania przed Zakładem Ubezpieczeń Społecznych w zakresie orzecznictwa lekarskiego.

Takie samo stanowisko wyraził Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 września 2014 r. I UK 40/14 orzekając iż na podstawie art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. sąd odrzuca odwołanie, w którym ubezpieczony podnosi wyłącznie zarzuty przeciwko orzeczeniu lekarza orzecznika ZUS w kwestiach określonych w art. 14 ust. 1 pkt 1-5 u.e.r.f.u.s. Niewniesienie sprzeciwu od orzeczenia lekarza orzecznika oznacza, że ubezpieczony zgadza się, że wszystkie stwierdzenia w nim zawarte są prawdziwe, a tym samym proces ustalania okoliczności faktycznych, mających znaczenie dla nabycia prawa do świadczenia zostaje zakończony.

Mając na uwadze powyższe rozważania stwierdzić należy, iż brak było podstaw do prowadzenia przez Sąd I instancji postępowania dowodowego przez dopuszczenie dowodu z opinii biegłych sądowych, skoro wnioskodawczyni po otrzymaniu orzeczenia lekarza orzecznika ZUS, które prawidłowo poucza o możliwości złożenia sprzeciwu, takiego sprzeciwu nie złożyła, a zatem nie został wyczerpany tryb odwoławczy w postępowaniu administracyjnym.

Sąd I instancji zgodnie z art. 477⁹ § 3¹ k.p.c. winien odwołanie wnioskodawczyni odrzucić. Podkreślić należy, że redakcja tego przepisu nakłada na sąd obowiązek odrzucenia odwołania bez względu na powód niewniesienia sprzeciwu.

Zgodnie zaś z art. 386 § 3 k.p.c. jeżeli pozew ulega odrzuceniu albo zachodzi podstawa do umorzenia postępowania, sąd drugiej instancji uchyla wyrok oraz odrzuca pozew lub umarza postępowanie.

Z ukształtowanego orzecznictwa Sądu Najwyższego i doktryny wynika jednoznacznie, że odwołanie od decyzji organu rentowego w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych pełni rolę pozwu i wszczyna postępowanie sądowe (postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1998 r., II UK 105/98, z dnia 26 września 2005 r., II UZ 52/05).

Reasumując odwołanie oparte wyłącznie na zarzutach zwróconych wobec orzeczenia lekarza orzecznika podlega odrzuceniu a oddalenie odwołania przez Sąd Okręgowy należy uznać za sprzeczne z art. 477⁹ § 3¹ k.p.c.

Z tego powodu Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i odrzucił odwołanie.

Informacyjnie wskazać należy zgodnie z art. 14.2c. ustawy 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z F. U. S. w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek osoby zainteresowanej, może przywrócić termin na wniesienie sprzeciwu, w tym w szczególności w razie odrzucenia przez sąd odwołania od decyzji w przypadku określonym w art. 477 9 § 3 1 k.p.c. Odwołująca powinna zatem zwrócić się z takim wnioskiem do ZUS.

SSA Sylwia Dembska